

## A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

Ügyszám: SZJSZT-11/14.

A szakvélemény címe: Számítógépi program jogi védelme

A Megkereső által feltett kérdések:

**1. A rendelkezésre álló adatok szerint önálló, szerzői jogi védelem alá eső szellemi terméknek (szoftvernek) minősül-e a büntetőeljárásban szoftvernek tekintett függvénycsoport, illetve annak verziói?**

**2. Keletkezett-e a függvénycsoport és verzióinak előállítása során olyan jelentős mértékű átdolgozás, mely folytán a szoftver készítője a függvénycsoport átdolgozott verziójára szerzői jogot szerzett volna? Volt(ak)-e a vádirat szerinti elkövetés idején szerzői jogi jogosultja(i) a függvénycsoportnak, vagy bármely büntetőeljárás során ismertté vált verziójának?**

**3. A testület álláspontja szerint a függvénycsoport felhasználására, ide értve annak átdolgozott verzióit, mely licenz szerződés követése vonatkozik? A Cég 1) által becsatolt és állítólagosan a Cég 2) termináljaira telepített „felhasználási szerződés”, vagy az eredeti, szabadon elérhető szoftverre vonatkozó, interneten is fellelhető szerződés?**

**4. A szerzői jog megsértése nélkül átküldhette-e a vádlott a függvénycsoport futtatható állományát vizsgálat/forráskód felfejtése, a futó más alkalmazásokkal való ütközések kiküszöbölése céljából a Cég 3)-nak, figyelemmel arra, hogy**

- a továbbítás idejében a Cég 2) informatikai területén tevékenykedő munkavállaló (informatikai vezető) volt a vádlott és
- a továbbítás idején a Cég 2) érdekében a Cég 3) tartós megbízási szerződés alapján járt el, a rendelkezésre bocsátott szerződés szerinti titoktartási kötelezettséggel.

**Az eljáró tanács szakértői véleménye:**

Tekintettel arra, hogy a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: „Rendelet”) 8. § (1) bekezdése szerint „a Szakértő Testület nevében az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást (...)”, az eljáró tanács a megkeresés, illetve a megkereséshez csatolt dokumentumok alapján hozta meg szakvéleményét.

Az eljáró tanács jelzi, hogy a Szerzői Jogi Szakértő Testület a Cég 2) magánmegkeresése alapján egy ízben már állást foglalt a perbeli ügyben érintett szoftverek szerzői jogi védelméről. A jelen szakvéleményét az eljáró tanács a korábbi [bizalmas] szakvéleményének figyelembevételével hozta meg.

**Ad 1)** Az eljáró tanács felhívja a figyelmet arra, hogy a függvénycsoport Cég 1) által kezelt változatának forráskódját az eljárás során nem szerezték be, így azt nem is csatolhatták az

eljáró tanács számára. A vitatott szoftverből csupán egy un. futó („.exe”) változat áll rendelkezésre, a forráskódot továbbá – az ügy iratai szerint – a kirendelt igazságügyi szakértő sem vizsgálta meg, így annak tartalmáról közvetett adatok sem állnak rendelkezésre.

A fenti körülményekből következően az eljáró tanács ezen a helyen idézni kívánja a korábbi szakvélemény alábbi megállapításait: [A megbízó kérte a szakvélemény bizalmas kezelését.]

Az eljáró tanács megítélése szerint olyan körülmény a jelen ügy kapcsán nem merült fel, amely miatt a [korábbi] szakvélemény megállapításait módosítani lenne szükséges. A fentiekből következően az első kérdésre az eljáró tanács szerint azt a választ kell adni, hogy a függvénycsoport szerzői jogi védelmet élvez.

Az eljáró tanács azt is megjegyzi, hogy miközben a visszafejtés (dekompiláció) útján maga a szoftver ugyan rekonstruálható, az ilyen módon létrehozott forráskódi változat azonban jellemzően nem tekinthető azonosnak a fordítás előtti változattal, mivel ehhez a kapcsolódó és a fordításhoz felhasznált függvény-gyűjtemények forrására is szükség van. Ebből következik az is, hogy a futtatható (.exe) állományból az nem deríthető ki, hogy a létrehozásához alkalmazott függvények honnan származnak, csak az vizsgálható, hogy közöttük van-e funkcionális egyezés vagy hasonlóság.

A fentiekből következően, továbbá a jelen ügy eldöntéséhez átadott adatokból nem állapítható meg egyértelműen, hogy a korábbi szakvéleményben függvénycsoportként azonosított szoftver, illetve a jelen ügyben a Cég 1) által kezeltként megjelölt függvénycsoport azonos-e. Az eljáró tanács ezen a helyen azonban hivatkozik arra, hogy korábbi szakvéleménye – az akkor átadott adatok alapján – megállapította a két szoftver azonosságát.

**Ad 2)** Az eljáró tanács rendelkezésére álló adatokból – ideértve az elektronikus hordozón átadott állományokat is – nem igazolható sem az átdolgozás ténye, és az sem, hogy az esetleges átdolgozás kinek volt a munkája. Az eljáró tanács számára az sem volt megállapítható, hogy a Cég 1) valójában milyen verzióval és azon belül milyen konkrét forráskóddal üzemeltette a függvénycsoportot.

A függvénycsoporttal azonos funkcióval bíró szoftvert lényegében bárki előállíthat, továbbá készíthet ahhoz saját függvényeket, eljárásokat is. Ennek elsődleges oka, hogy az eredeti függvénycsoport forráskódját annak szerzője nyilvánosan hozzáférhetővé tette, a felhasználásra pedig általános engedélyt adott, melynek feltételeit a CPOL (Code Project Open License) elnevezésű típus-engedélyben határozta meg. Az említett – polgári jogi értelemben általános szerződési feltételnek minősülő – típus-engedély az eredeti függvénycsoport szerzőségét nem érinti, miközben standard feltételek mellett és ingyenesen teszi lehetővé a program bizonyos – de nem korlátlan – felhasználását, továbbá érintetlenül hagyja az eredeti szerző jogait. A függvénycsoport felhasználói tehát ingyenes engedéllyel hasznosíthatják a szoftvert, de a felhasználás minden szakaszában kötelesek az eredeti szerző által a CPOL keretében meghatározott feltételeket betartani. A CPOL típus-engedély egyik legfontosabb kikötése, hogy az eredeti műnek és az abból létrehozott származékos műveknek a felhasználás minden szakaszában a CPOL engedély alatt kell maradniuk. Ebből következően, ha bármely személy a művet, vagy az abból készített származékos művet nem a CPOL típus-engedély alatt hasznosítaná, azzal megsértené az eredeti engedély feltételeit.

Az eljáró tanács rendelkezésére álló adatok alapján – illetve a megfelelő forráskódok hiányában – az nem állapítható meg egyértelműen, hogy a Cég 1) alvállalkozójaként eljáró a

szoftver készítője, illetve a Cég 3) részéről eljáró B. Á. olyan mértékű hozzájárulást tett volna az eredeti függvénycsoporthoz, amely alapján az általuk létrehozott változatot származékos műnek, ebből következően pedig az említett személyeket a függvénycsoport szerzői jogi (származékos) jogosultjainak kellene tekinteni. Ahogyan azt az eljáró tanács a korábbi szakvéleményében kifejtette, az esetek túlnyomó többségében nem a függvénycsoport újraírására van szükség, hanem arra, hogy a függvénycsoport forráskódját az egyedi körülményekhez igazodó módon fordítsák le bináris kóddá, illetve ennek során a megfelelő függvénygyűjteményeket alkalmazzák. E tevékenységek bár kifejezetten nagy szakértelmet igényelnek, önmagukban nem teszik szükségessé a program átdolgozását, ebből következően pedig nem eredményezik új (származékos) szerzői jogi jogosultság keletkezését. Bár az eljáró tanács azt nem zárja ki, hogy ilyen jogosultság keletkezhet, a rendelkezésére álló adatok alapján ez jelen ügyben nem volt kétség nélkül megállapítható.

**Ad 3)** Tekintettel arra, hogy az eljáró tanács korábbi szakvéleményének kimunkálása során arra jutott, hogy a Cég 1) által a Cég 2) számára átadott függvénycsoport az eredeti változattal azonos, ezért a válasza megadása során is ebből indul ki. Már most jelzi azonban az eljáró tanács, hogy – a CPOL típus-engedély sajátosságai miatt – az alábbi válaszával azonos eredményre vezetne az is, ha az említett Cég 1) féle verzió az eredeti függvénycsoport átdolgozásának lenne tekinthető. Mindkét esetre igaz ugyanis, hogy a szerzői jogosultságokról (felhasználási jogokról) az eredeti szerzőig visszavezetett, megszakítatlan láncolat útján lehet csak rendelkezni, ezzel biztosítva az eredeti szerző jogainak érvényesülését. A láncolat későbbi pontjain álló esetleges átdolgozók nem korlátozhatják az eredeti szerző jogait, nem rendelkezhetnek továbbá olyan joggal sem, amelyet ők maguk nem szereztek meg az eredeti szerzőtől (*nemo plus iuris* elve). E tételből következik, hogy joghatályosan nem tilthatnak meg olyan cselekményeket (felhasználásokat) sem, amelyek engedélyezése épp az ő – jelen esetben ingyenes – jogszerzésüknek feltétele volt.

A CPOL típus-engedély sajátossága, hogy miközben ingyenesen tesz lehetővé egyes felhasználási módokat, kiköti, hogy a szoftver és annak átdolgozott verzióit mindvégig a CPOL engedély alatt kell megőrizni. Ebből következően felek akkor járnak (jártak volna) el jogszerűen, ha a függvénycsoport minden verziója mellett – legyen szó eredeti vagy átdolgozott példányról – a CPOL egy-egy példányát szerepeltetik (ld. CPOL 5. pontja).

Az eljáró tanács részére átadott iratok alapján azonban a szoftver készítője, illetve a Cég 1) nem a fenti magatartást tanúsította. A szoftver készítője önálló „Végfelhasználói Licencszerződést” (nyomozati iratok 167. oldal) csatolt a szoftverhez, amely nem utal a CPOL-ra, továbbá nem utal az eredeti szerzőre sem. Az eljáró tanács felhívja a figyelmet a nyomozás befejezése után keletkezett iratok mellékleteként a vádlott által becsatolt, a szoftver készítője és Sz. Sz. között 2008 áprilisában folytatott elektronikus levelezésre. E levelezésből nyilvánvaló, hogy a szoftver készítője a Végfelhasználói Licencszerződést lényegében véletlenszerűen találta és anélkül alkalmazta, hogy egyébként a szoftver jogi státusát alaposan elemezte volna a szerződés minta alkalmazását megelőzően.

A szoftver készítője és a Cég 1) a szoftver felhasználásáról 2008 májusában szerződésben állapodtak meg. E szerződés a szoftver szerzőjeként a szoftver készítőjét jelölte meg, a felhasználás feltételei között a CPOL-ra, illetve az eredeti szerzőre nem utal.

A Cég 1) és a Cég 2) között 2009. október elsején kötött „Hardver karbantartási szerződés” elnevezésű okirat részben ugyancsak a függvénycsoport felhasználási szerződésének tekinthető, amely ugyanakkor a fentiekhez hasonlóan nem utal a CPOL létre, ahhoz képest

önálló szerzői jogi feltételeket állapít meg.

Az eljáró tanács álláspontja az, hogy a függvénycsoport felhasználására az eredeti, szabadon elérhető szoftverre vonatkozó, az interneten is fellelhető CPOL szerződés feltételeit kellett volna alkalmazni. Az eljáró tanács azt is megállapítja, hogy a szoftver készítője és a Cég 1) jogszerzésük korlátait túllépték akkor, amikor a függvénycsoport mellett nem szerepeltették a CPOL típus-engedély példányát, hanem ahelyett a CPOL engedélyhez képest szűkebb tartalmú, önálló felhasználási feltételeket határoztak meg.

**Ad 4)** Az eljáró tanács megítélése szerint a vádlott nem sértette meg a szerzői jog szabályait akkor, amikor a függvénycsoportot vizsgálat, illetve más alkalmazásokkal való ütközések kiküszöbölése céljából a Cég 3)-nak megküldte.

Az eljáró tanács ezen a helyen ismételten emlékeztet arra, hogy megítélése szerint a szoftver használatára a CPOL típus-engedélyt kellett (kellett volna) alkalmaznia a feleknek ezért az eljáró tanács a kérdés megválaszolásakor elsősorban a CPOL típus-engedély szövegéből indult ki. A CPOL 3a. pontja kimondja, hogy a művet saját alkalmazása során bárki használhatja, 3d. pontja pedig arról rendelkezik, hogy ugyancsak bárki jogosult a mű forráskódját vagy futtatható állományát terjeszteni. A CPOL típus-engedély tehát kifejezetten lehetővé teszi az az alá tartozó szoftver többszörözését, terjesztését, átdolgozását.

Budapest, 2014. április 29.

dr. Novák Tamás  
a tanács elnöke

dr. Békés Gergely  
a tanács előadó tagja

Mamuzsics Gábor  
a tanács szavazó tagja